

Quousque tandem gospod Nemanic?

Sliši se, da namerava predsednik K. S. K. Jednote suspendirati vse delegate, ki so kritizirali njegovo delavnost.

STRAH PRED KRITIKO.

Strahopetno in smešno početje. Zdrava kritika je neobhodno potrebna k napredku.

Sliši se, da namerava Anton Nemanich, predsednik K. S. K. Jednote, suspendirati se pred konvencijo vse tiste delegate, ki so se drznili v javnosti kritizirati njegovo gospodarstvo pri Jednoti in bili dovolj moški, da so podpisali svoje ime. Na vsak način hoče vporabiti vsak vpliv in vsako priliko, da se še obdrži na krmilu, kar pa bode bolj težavno, ako se sme kaj verjeti raznim poročilom. Nam ni toliko kdo gospodari pri K. S. K. Jednoti, da se le gospodari tako, da je narodu in Jednoti v korist. Priznati moramo, da je K. S. K. J. največja in najstarejša Jednota v Ameriki, ki je že veliko podpor izplačala, zatorej, ker jo smatramo za narodno podjetje, ji tudi želimo obilo uspeha na tem polju.

Čudno se nam pa vidi, da se Nemanich poslužuje takih sredstev v doseg svojega namena. Ako on suspendira delegate samo zaradi tega, ker so se upali njegovo delo kritizirati, tedaj je res njegovo delo strahopetno in skoraj smešno. Poglejmo v ameriško politiko, kakšne kritike se tukaj delajo, sam predsednik Združenih držav, ki je najvišja oseba v Ameriki, je podvržen velikokrat najostrejši kritiki, a Nemanich, predsednik ene Jednote, pa misli, da jo izvet.

Zdrava kritika je neobhodno potrebna k napredku, več ljudi več vidi, ako bi bili vsi kimovci in strahopetneži, ne bi svet danes bil na tej stopnji napredka kakor je. Nemanich si gotovo misli, da ako se mu posreči odstraniti koj v začetku zborovanja delegate, ki so njemu nasprotni, da bode potem prostovoljno in neovirano gospodaril, toda mi smo uverjeni, da zavesti delegati ne bodo hoteli zborovanja odpreti, dokler ne bodo navzoči vsi delegati, kateri so bili od svojih društev pooblašeni za zborovanje Jednote. Ako pa večina vseh delegatov, in ne predsednik sam, spozna, da je kateri kritik hotel Jednoti škodovati in da je Jednota vsled tega res oškodovana, se lahko stvar pretrese, toda delegati imajo pravico soditi, ne pa predsednik. Mi želimo, da bodo delegati tega zborovanja častno rešili svojo nalogo s tem, da sprejmejo vse delegate na zborovanje poprej, ko se zborovanje odpre, ako bi se v resnici Nemanich tako daleč spozabil, da bi katera pred zborovanjem črtal.

Zlato na dnu morja.

Seattle, Wash., 14. sept. Na parniku "Ramona", ki je v nedeljo ponoči pri Spanish Islands blizu Alaske se potopil, je bilo za \$180.000 zlata iz rudnika v Treadwellu. Parobrodna družba, ki je lastnica rudnika, upa, da bo zaklad dvignila.

Cena vožnja.

Parnik od Austro-Americana proge

OCEANIA	
odpluje dne 20. septembra 1911.	ALICE
odpluje dne 27. septembra 1911.	Vožnja stane iz New Yorka do:
Trsta in Reke	\$35.00
Ljubljane	35.60
Zagreba	36.20
Vožnje listke je dobiti pri Fr. Sakser, 82 Cortland Street, New York.	

Krojaški štrajk v New Yorku.

Osem do deset tisoč krojačev in šivilj v Greater New Yorku je na štrajku.

NEPRLIKE ZA DAME.

Merchant Tailors so tudi nezadovoljni s položajem in ako tudi ti zaštrajkajo, bo v New Yorku 50 do 60 tisoč krojačev brez dela.

Krojači in šivilje v New Yorku so na štrajku. V sredo ob 2. uri popoldne je bilo izdano štrakno povelje in takoj je 8000 do 10.000 delavcev ostavilo delo.

Štrajk je v veliko škodo delodajalcem, ker imajo ti zdaj mnogo naročil za zimsko sezono. Najbolj so prizadeta krojaška podjetja na peti aveniji, ker ne morejo izpolniti naročil svojih odjemalk. Glede plače in glede zdravstvenih razmer v delavnica so delodajalci pripravljani ugoditi delavcem, nikakor pa ne glede odprave "piece work", ker bi s tem izgubili najboljše delavce. Položaj v oblačilni industriji je zelo resen, ker hočejo tudi Merchant Tailors štrajkati. V tem slučaju bi število štrajkarjev naraslo na 50 do 60 tisoč. V poučenih krogih se govori, da štrajk ne bo dolgo trajal. Petdeset delodajalcev se je že poravnalo z delavci in ti so se vrnili na delo. Tudi drugi bossi so imeli večer zvečer posvetovanja in so menda sklenili, da bodo izpolnili zahteve delavcev.

Slovenske vesti.

Prošnja do rojakov.

Rev. J. M. Trunk zbira gradivo za spis knjige: "Amerika in Amerikanci", in je v srhu, da dobi to gradivo, razposlal na rojake po slovenskih naselbinah vprašalne pole z različnimi vprašanji. Rojaki, ki so dobili take vprašalne pole, se v interesu dobre stvari prosijo, da na predložena vprašanja čim prije in kolikor mogoče natančno in vestno odgovorijo. Odgovore naj pošljejo na naslov: Rev. J. M. Trunk, c/o Rev. A. Blaznik, Haverstraw, N. Y.

Protest.

Društvo Vitezov sv. Florjana št. 44 K. S. K. J. v So. Chicago je 10. t. m. v posebni seji sklenilo protest proti sklicanju konvencije K. S. K. Jednote v Joliet, Ill., in ne v South Chicago, kakor je bilo sklenjeno na zadnji konvenciji v Pittsburghu, Pa. V sprejeti resoluciji se očita glavnemu predsedniku, da je s svojo odločbo kršil pravila.

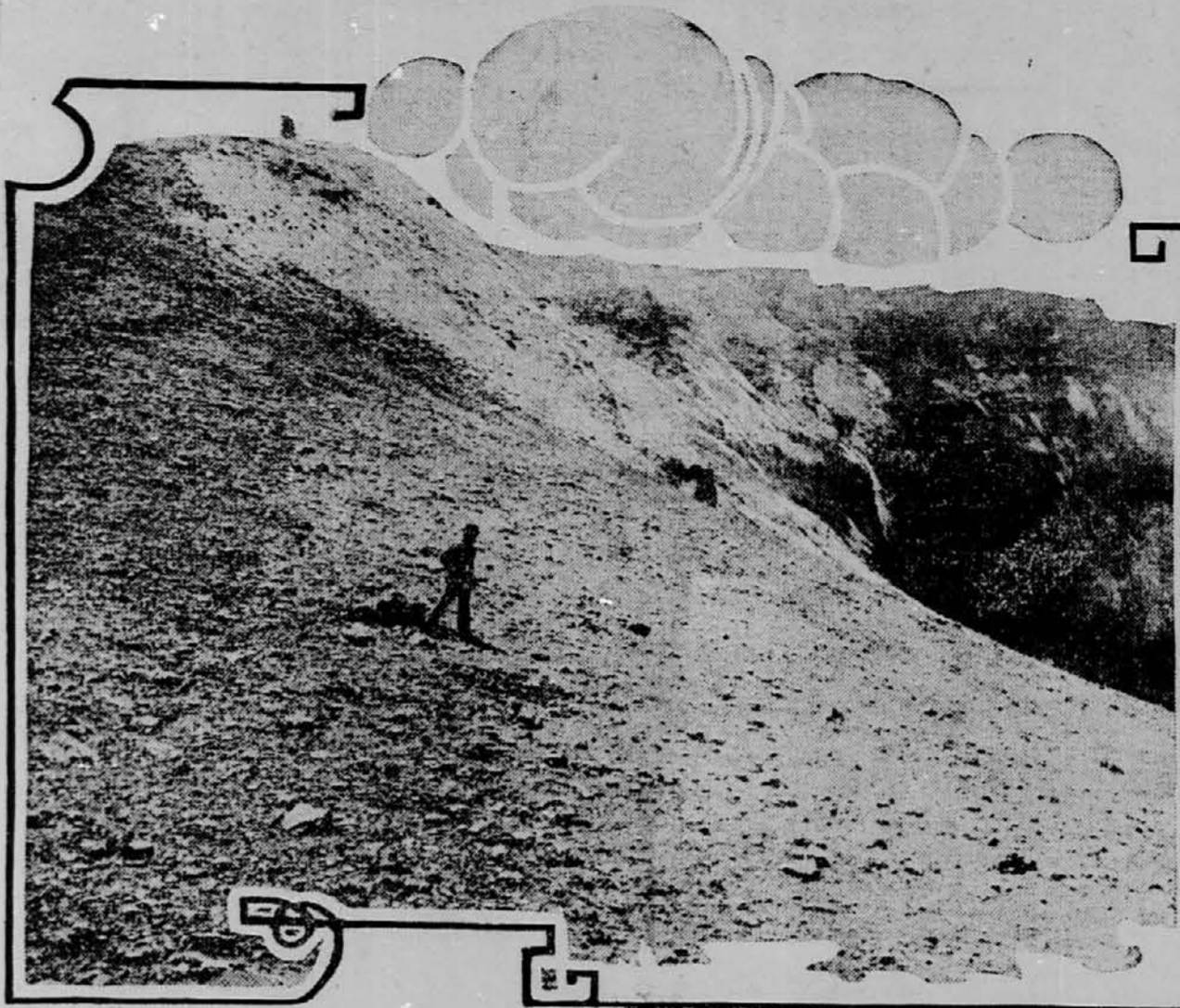
Društvo "Orel" v New Yorku.

Tajnik društva "Orel" št. 90 J. S. K. J. v New Yorku naznanja vsem članom omenjenega društva, da se prihodnje zborovanje vrši dne 16. t. m. točno ob 8. uri zvečer v navadnih prostorih; zato so naprošeni vsi člani, da se te seje v polnem številu udeležijo. Oporzaja se vse zaostale člane, da pri tej seji poravnajo svoje zaostatke, da se ložje uredi tričetrtletno poročilo za prihodnji mesec.

Na oklicih.

Na oklicih so: Fran Tomaš iz Št. Vida nad Ljubljano, stan. v Brooklynu, 799 Flushing Ave., in Antonija Zevnik iz Št. Jerneja, stan. v Brooklynu, ter Josip Šinkovic iz Ljubljane, stan. v New Yorku, 435 E. 15. St., in Marija Rom iz Planine na Kočevskem, stan. v New Yorku, 218 E. 18. St.

ERUPCIJA OGNJENIKA ETNE NA SICILIJI.

Groza in strah v Siciliji.

V širini 1800 čevljev se pomika lava iz ognjenika Etna v dolino.

PREBIVALSTVO BEZI.

V mestih Florenc in Siena je bil močan potres, ki pa ni napravil veliko škode.

Catania, Sicilija, 14. sept. 20 tisoč prebivalcev v krajih Castiglione in Francavilla je zapustilo domove in beži pred lavo, ki se počasi pomiče v dolino. Oba kraja bo lava preplavila. Tok lave je 1800 čevljev širok in 50 čevljev globok. Iz vseh žrel ognjenika Etna prihaja lava, ki je zdaj pri tekla že do reke Alcantra. Bljvanje ognjenika je vedno močnejše. Železnica na goro Etno je že preplavljena z lavo. Vsi sadosnisi in vrtni Etna na obronkih so bili uničeni in studenci zasuti, vsled česar nedostaje ljudem pitne vode. Lava je oddaljena kake tri milje od Castiglione in Francavilla. V teh krajih ni nobenega živega bitja več.

Potres.

Florence, 14. sept. Večera zvečer je bil tukaj močan potres, ki je provzročil mnogo strahu, sosebno med obiskovalci v gledališčih. Mnogo ljudi je bežalo na ceste. Tudi v mestu Siena na Toskanskem je bil močan potres. Škoda, katero je potres napravil, ni velika.

NA DREVO PRIVEZANA.

Grožnja s smrtjo.

Patrick Lloyd, 17 let star, in Josip Novak, 16 let star, oba iz Yonkersa, N. Y., sta večera popoldne nevede prišla na farmo Italijana Castandara Danto. Farmerjev sin Folgenso ju je zapazil, tekel za njima in z revolverjem v roki prisilil, da sta mu sledila do hiše. Tu sta ju oče in sin privezala na drevo. Zaman je farmerjeva žena prošila moža in sina, da spustita dečka. Nek avtomobilist ki je videl, kaj se godi, je obvestil policijo v Yonkersu in pripeljal policiste na farmo, ki so dečka oprostil in nečloveška Italijana aretovali.

Socialistična stranka v newyorški državi.

Porocila raznih socialističnih organizacij izkazujejo vsepovsod velik napredek.

NOVE ORGANIZACIJE.

V Los Angeles se bode prihodnji ponedeljek pričela kazenska obravnava proti 14. delavcem, ki so se pregresili proti mestni strajkni ordinanci.

Socialisti v newyorški državi razvijajo jako živahno agitacijo. Newyorška državna organizacija ima zdaj 8000 članov in pred kratkim je bilo dvanajst novih krajevnih skupin ustanovljenih. V zadnji seji izvrševalnega odbora je bilo sklenjeno, da je vsaka diskriminacijska činjava v socialističnih organizacijah prepovedana.

Za italijanske socialiste je izvrševalni odbor nastavljal italijanskega organizatorja, ki vodi agitacijo med Italijani.

Stranka bo pri prihodnjih volitvah postavila samostojne kandidate.

Proti štrajknim stražam.

V ponedeljek se bode pričela v Los Angeles, Cal., kazenska obravnava proti 14. pivovarniškim delavcem in železninarjem, ki so obdolženi, da so pri zadnjem štrajku stali na straži, kar je po neki mestni ordinanci strogo prepovedano. Ko je bilo mesto izdalo ordinanco, je bilo takoj 400 delavcev aretovanih in mnogo jih je bilo kaznovanih.

Boj pekovskih delavcev proti trustu.

Kansas City, Mo., 14. sept. Na konventu pekovskih delavcev je bil izvoljen odbor 19 članov, ki imajo nalogo izdelati bojni načrt proti trustu, ki kontrolira pekarije. Odbor bo po končanem delu poročal o svojem načrtu v posebni seji konventa. Frank Morrison, glavni uradnik American Federation of Labor, je v svojem govoru obljubil pekovskim delavcem pomoč federacije.

SLOVENCIM IN SLOVENKAM NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI IN NAJČEŠČI SLOVENSKE DNEVNIK!

Iz Avstro-Ogrske. Poroka na dvoru.

Princesa Zita Parma, nevesta presumptivnega prestolonaslednika Karla Frana Josipa, je dobila dragocena darila.

OGRSKA OBSTRUKCIJA.

Nemški krščanski socialci so se zdaj popolnoma razcepili. Dunajski krščanski socialci so se konstituirali kot meščanska stranka.

Dunaj, 14. sept. Prihodnji mesec se vrši poroka presumptivnega prestolonaslednika nadvojvode Karla Frana Josipa s princeso Zito Parma Bourbonško. Nevesta je dobila od cesarja diadem, okrašen z briljanti in od svoje matere Marije Antonije je dobila dragocene rodbinske dragulje. Cesar je zvišal apanažo ženinu na pol milijona kron.

Kossuthova in Justhova stranka.

Budimpešta, 14. sept. Kossuthova in Justhova stranka sta se zedinili na enotno postopanje zoper vlado. Grof Khuen-Hedervary je zaradi tega začel groziti z razpustom parlamenta. Poprej hoče državni zbor za nekaj časa odgoditi in z lepa poskusiti, da se z opozicijo sporazumi. Opozicijski računajo, da novih volitev ne bo več vodil grof Khuen-Hedervary, marveč že drugo ministrstvo.

Ločitev krščanskih socialcev.

Dunajski krščanski socialci so se konstituirali kot meščanska stranka in se ločili od krščanskih agrarcev. Nekdaj mogočna krščanska socialna stranka je razpadla. Vse kaže, da se bodo dunajski krščansko-socialni delavci ločili od stranke in se samostojno organizirali.

Atentat na Stolypina. Car Nikolaj prisoten.

V Kievskem gledališču je advokat Begrof dvakrat streljal na ministrskega predsednika Stolypina in ga smrtonevorno ranil.

NAPADALEC PRIJET.

Razjarjeno občinstvo je hotelo linčati napadalca. Dvakrat popred so bili ruski teroristi že poskusili umoriti Stolypina.

Kiev, 15. sept. — Na ruskega ministrskega predsednika P. A. Stolypina je večera med slavnostno predstavo v gledališču advokat Bogrof dvakrat streljal in ga prvič zadela v roko, drugič pa v pljuča. Car in carica sta bila navzoča. Rana na pljučih je smrtonevorna. V gledališču je nastala panika. Razjarjeno občinstvo je hotelo napadalca linčati in so jo varnostni organi komaj pomirili. Borof je bil aretovan. Poleg Stolypina je sedel finančni minister Kokovsov. Oba sta sedela v prvi vrsti pankerja. Atentator je sedel ravno za ministrskim predsednikom.

Na Stolypina so ruski teroristi že dvakrat poprej izvršili atentate. Prvikrat leta 1905, ko je bil guverner v Saratovu in drugikrat ko je bil za ministrski predsednik, leta 1906. Pri slednjem atentatu, ki se je izvršil v njegovi vili med banketom, je bilo 30 njegovih gostov usmrtenih in mnogo ranjenih. Stolypin je bil takrat ranjen na obrazu.

Zaroka na ruskem dvoru. Angleška previdnost.

Ruski poslanik v Washingtonu baron Rosen je imenovan članom državnega sveta.

KOLERA V MACEDONIJI.

Španska vlada je v provinci Viscaya preklicala ustavne državljanske pravice.

London, 14. sept. V mestu krozi govornica, da se je novomimovan kanadski generalni guverner princ Arthur Connaught, sin vojvode Connaught, zaročil s princeso Irino, najstarejšo hčerko ruske velike kneginje Ksenije Aleksandrovne, carjeve sestre. Princesa Irina je rojena dne 3. julija 1895.

Pomnožitev posadke v Kingstonu na Jamaici.

London, 14. sept. Angleško vojno ministrstvo je odredilo, da se posadka v Kingstonu na otoku Jamaica pomnoži za tisoč mož artilerije in pehote. Pomnožitev se izvrši z ozirom na panamski prekop. V Port Royal bodo otvorili na spomlad nove ladjedelnice.

Rusko poslanstvo v Washingtonu.

St. Petersburg, 14. sept. Imenovanje bivšega ruskega poslanika barona Rosena v Washingtonu za člana državnega sveta je bilo uradno razglašeno. Za poslanika v Washingtonu je bil že pred dnevi imenovan Bahmetiev, bivši ruski poslanik na Japonskem.

V Macedoniji razsaja kolera.

St. Petersburg, 14. sept. List "Novoje Vremja" je poročal, da se kolera v Macedoniji strašno hitro razširja, sosebno med vojaštvom. Bolne vojake zaprejo v železniške vozove in jih prepuste svoji usodi. Na železnici Mitroviča-Skopljke so vojaki pometalih bolne in urtve tovarise iz vozov.

Nemiri in štrajki v Španiji.

Madrid, 14. sept. Zaradi štrajkov in nemirov v provinci Viscaya je vlada preklicala ustavne pravice, ki določajo, da se mora za vsako aretacijo imeti zaporno povelje.

KOLERA V VATIKANU.

Okužena voda.

Rim, 14. sept. Nevarnost je bila, da bi se kolera zanesla v Vatikan. Župan nekoga mesta ob jezuru Braciano je večera zvečer brzojavil ravnatelju zdravstvenega urada v Rimu, naj pošlje takoj zdravnike v okraj, ker je neka ženska obolela pod kolerasum-ljivimi okolnostmi. Zdravniki so dognali, da so obbolele ženske vrgli v potok, iz katerega dobiva Vatikan vodo za umivanje in za kuho. Inženirji so takoj ustavili dotok vode v Vatikanska poslopja, da so odvrnili nevarnost okuženja.

Denarje v staro domovino

pošiljamo:	
za \$ 10.35	50 kron.
za 20.50	100 kron.
za 41.00	200 kron.
za 102.50	500 kron.
za 204.50	1000 kron.
za 1020.00	5000 kron.

Poslatina je včeta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljave izplačuje c. kr. poštni hranilni urad v 11. do 12 dneh. Denarje nam pošlji je najpriljubnejše do \$50.00 v gotovini v priporočnem ali registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft. FRANK SAKSER 82 Cortlandt St., New York, N. Y. 6104 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio.

GLAS NARODA

(Slovenic Daily) Owned and published by the Slovenic Publishing Co. (a corporation) FRANK SAKSER, President. JANKO PLEŠKO, Secretary. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers: 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Table with subscription rates for various regions like America, Canada, New York, Europe, etc.

GLAS NARODA izhaja vsak dan izven nedelj in praznikov.

GLAS NARODA (Voice of the People) issued every day, except Sundays and holidays. Subscription yearly \$3.00.

Advertisements on agreement.

Dopisi brez podpisov in osebnosti se ne natisnejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo novo naslovniko.

Dopisom in pošiljankam naredite ta naslov: GLAS NARODA, 82 Cortlandt St., New York City. Telefon 4687 Cortlandt.

Najnovejše vesti.

Predsednik Taft se je danes podal na potovanje v zapadne države.

Rezultat glasovanja o prohibiciji v državi Maine je še vedno dvopen in najbrže bodo morali odrediti uradno štetje glasov.

Aviatik Frank Paine je v Aliboniu, N. Y., pri poletu ponesrečil. Padel je s svojim letalnikom na tla in se smrtonevarno poškodoval.

Zrakoplovec James J. Ward je na poletu iz New Yorka v San Francisco večeraj priletel do Callicoma, N. Y. Dozdaj je povprečno preletel 60 milj v eni uri.

Na 2. avenuji in 2. cesti v New Yorku je bilo večeraj otvorjeno novo gledališče, ki je veljalo 800 tisoč dolarjev.

Danes ob 2. ponoči je bila Mrs. Jospina Noble pri avtomobilni nezgodi na Eastern Parkway usmrtena.

Večeraj ponoči so tatovi prišli v vilo Charles McBurney blizu Pittsburga, Mass., in odnesli srebrnine in zlatnine v vrednosti \$5000.

Danes zjutraj je eksplodirala bomba v hiši št. 316 na 12 iztočni cesti. Bomba je bila položena pred stanovanje Italijana Paul Jebbia.

Policija v Brooklynu je večeraj prijela 12letnega dečka Tony Scallie, ki je priznal, da je dvanaestkrat podgal. Mrs. Snyder in Mrs. Fosdick sta ga bili zasačili, ko je zanetil ogenj v hiši št. 538 Crescent St.

Blizo Poughkeepsie, N. Y., se je danes ponoči pripetila avtomobilna nesreča, pri kateri so bile 4 dame težko ranjene. Poškodbe dveh dam so smrtonevarne.

SPANCI V MAROKU.

Krvava bitka.

Madrid, 13. sept. Danes je došel senjak nedatiran brzovaj, ki pravi: Izgube Špancev v večerajšnji bitki so bile 18 mrtvih in 77 ranjenih. Domačini so izgubili 600-700 mož. Bila je popolna španska zmaga. Brzovaj je bil cenzor zadržal.

Prva diplomatinja.

Washington, 13. sept. Predsednik republike Uruguay je imenoval Miss Clotilde Luisi za diplomatsko zastopnico in jo pridelil v službo in poslanstvu v Bruslju. Miss Luisi, ki je bila nedavno promovirana za doktorico prava, je prva ženska v diplomatski službi.

Nemčija v zagati.

Francija je odklonila nemške zahteve glede Maroka. Francoska vlada si še ni vzela časa, da bi posamezne zahteve preučila, nego je kratkomalo vse zahteve kot nesprejemne zavrnila — in s tem je francoska diplomacija pokazala, da prekaša diletanško politiko nemškega cesarja. Nemci bodo radi tega izven sebe in se bodo penili jeze, ali pomagalo jim bo to malo. Nemška diplomacija je poražena in se nahaja v zagati. Nemčija mora zdaj odnehati, ali pa mora napovedati vojno.

Kaj more storiti? Pričeti vojno? Državni tajnik pl. Kiderlen-Waechter je pred kratkim dejal, da je misel na vojno neumna, in je imel prav. Velika neumnost bi bila za Nemčijo, ako bi radi Maroka, kjer ima neznatne interese, pričela vojno, ki bi znala postati usodepolna za ves nemški narod. Glavne interese v Maroku ima tvrdka Mannesmann & Comp. in družbe, ki jih je ta tvrdka ustanovila. Interesi so v rudnikih. In zaradi te tvrdke naj prične Nemčija vojno? Ako pa o vojni ne more biti govora, kaj pa naj stori Nemčija, da se reši velike blažne? Nemčija nima drugega izhoda iz zagate, kakor da prekine vsa pogajanja in pusti zadevo nerušeno, ali pa da odneha od vseh zahtev. Tako postopanje bo seveda nemškim trgovskim interesom mnogo škodovalo in poraz nemške diplomacije zapečatilo. Francija bo zahtevala vedno večji popust in škoda in sramota, ki bi jo Nemčija imela vsled tega, bi bila vedno večja.

V to zagato pa so spravili Nemčijo vsenemški listi in vsenemški sovinitvi, ki so vedno upili, da Nemčija ne sme odnehati. Hoteli so ustrašiti Francoze, ki pa so dobro poznali položaj in se niso zbalii nobenih groženj. Poleg cesarja nosijo odgovornost za neuspeh diplomatov, ki so se vsedli na limanice sovinitov.

Politika klerikalizma.

Slučaj se je sicer dogodil na Portugalskem, ali je tipičen, univerzalen. Dogaja se dnevno povsod, kjer klerikalizem, z zlorabo raznih ver, išče moči in gospodarstva nad človekom, narodom, državo in družtvom. Dogaja se po malem to tudi pri nas Slovenceh in Hrvatih s katoliško, a pri Srbi s pravoslavno klerikalno ingerenecijo.

Torej na Portugalskem, kakor poročajo angleškim listom iz Lisabona, so sklenili monarhisti z Vatikanom kompromis. Vatikan mora svoj kler, katerega ima na Portugalskem (a enciklika "Maxima cura" zapoveduje temu popolnoma brez ugovora) angažirati za kraljevsko stvar in za restavracijo monarhije na Portugalskem. Monarhija se pa obvezuje, da bode restavrirala kongregacije in celo klerikalno politiko.

Iz Vatikana bodo, naravno, hiliti demontirati to vest, in dementi bode tem odločnej, ako bodo izvolili, da republika drži čvrsto in da vsi zadnji poskusi bivšega kralja Manuela in njegovega dvora niso imeli uspeha izzvati vstaje. Temu demontiju tako ne bode veroval nihče, kdor pozna svetovno zgodovino in ulogo, katero igra klerikalizem vseh ver pri vladarjih, državah in narodih.

Kaj je navsezadnje klerikalizem? Klerikalizem ni vera kakor takaka, nego zloraba verskega čuvstva, dogma ali predsodek, z eno besedo: zloraba onega, v kar ljudje verujejo, v namen in cilje, kateri pa s to vero in verovanjem nimajo absolutno nič skupnega.

Največji klerikalci med Judi je bil Mozes, ki je šel na goro in v megljo, in tam "govoril z Jehovo", vračujoč se z zapovedi in odredbami, po katerih so se morali ravnavati spekulativni Židje, ter se ločiti, četudi z nevoljo, od zlatega teleta in Egipta, odkoder so bili izgnani.

Katoliška cerkev prvih stoletij ni bila klerikalna. Prvi in največji njen klerikalci je bil cesar Konstantin Veliki, oni, kateremu se je prikazalo na nebu znamenje križa — kakor uči cerkev — vsled katerega je sklenil oni famozni kompromis s cerkvijo, po katerem je krščanstvo postalo državna vera in steber države. In država je to krščanstvo izvlekla iz katakomb in mu dala državne ugodnosti.

Od takrat pa do danes ni cela cerkvena zgodovina z vsemi razkoli, sektami, porazi in zmaganimi drugega, nego zgodovina velikega klerikalizma, zgodovina zlorabe vere na vse mogoče načine v dosego onega edinega cilja: dokopati se do vlade in kraljevskega sveta. Ako gre, brez kompromisa, ako ne, pa s kompromisom, jednakem onemu z nemško balkansko politiko, ali sedanjemu monarhističnemu na Portugalskem. V Berlinu, Parizu, Pekingu, v Zagrebskem Prinjavoru in Ljubljani — povsod isti nameni in cilji, in prilično povsod jednaka sredstva.

Pravijo, da je klerikalizem mednaroden. Kdor trdi to, ta nima pojma, kaj je klerikalizem. Internacionalizem znači, v najslabšem slučaju, vendar princip solidarnosti naroda; a klerikalizem ne more sprejeti tega principa, ker bi s tem ubil samega sebe. Klerikalizem torej ni naroden niti mednaroden. On se poslužuje sicer v sili jednega ali drugega sredstva, ali osvoboditi si ga kakor načelo ne more. Klerikalizem ni niti religiozen (veren)! On zahteva, da verujejo dragi: oni, kateri mu morajo biti poslušni in izvrševati njegove ukaze. Klerikalizem pa, s svojimi prvaki na prvem mestu, ne veruje v ničesar in nič.

Klerikalizem je eminentno negarhijska institucija (naprava), katere drži najrajši velike glavne društvenega reda v svojih krepiljih, zapovedujoč z njimi po svoji volji z močjo, katero dobiva v veru in uverjenju ljudstva. Ali povsod to ne gre tako — posebno ne tam, kjer razpršuje svobodna misel tmine. A klerikalizem se tedaj prelevi, ter zleze z varnih visocin dogem, svetosti, vere, smrti, večnega življenja in pekla. Tedaj ga srečamo kakor mesarja, mlekarja, trgovca, bankirja — srditelja nego kedaj poprej, srditega, ker ga je prisilila skepsa ljudi, da se poniža in posluži teh ponižujočih sredstev. Oznanjujejo se z oltarja cene žita, moke in mleka. Ustanavlja se s kadilom blagoslovljena trgovina proti trgovcu, domačinu, kateri je v mnogih krajih edina, neodvisna oseba med ljudstvom. Tako se s pomočjo faktur in dolgov pridobiva nazaj vpliv, izgubljen vsled napredka in kulture. Kakšna silna moč je to, kaže nam osrčje Slovenije, Kranjsko, kjer ne zabranjujejo krakoroče imeti napredne časopise, prepovedujejo pa kupovati pri trgovcih naprednega mišljenja. Splošni bojkot na celi črti, razum klerikalnih gostiln, kjer si je kmet ali kdorsibodi vnaprej gotovo odvzede, če se napije. — Tako "Riečki Novi List".

"Čas" pa piše: Klerikalizem je veliko gibanje katoliške cerkve, ki je enotno vodeno po vseh delih sveta in stremi za enim samim, dobro premišljenim ciljem. Papeštvo so vladali jezuitje za papeža Pija X. Cerkev se je začela v nevarnosti napram novemu nazoru na svet (zlasti v verstvu) ter je napela vse moči, da bi se rešila te nevarnosti s tem, da oživlja in probuja srednjeveškega duha. Temu gibanju ni vera in versko življenje nič mar; mar so mu le sredstva, s katerimi bi cerkev vladala javna oblast, to je narode in države.

Strah državljanov z revolucijo ter jim daje na razpolago proti revoluciji ubogljivost narodov, ker je baje le cerkvena avtoriteta možna človestvu ubiti v glavo in v njem utrditi ubogljivost. Cerkev deluje povsod za reakcijo, katere ostrina je namerjena proti znanstveno zasnovani svobodni misljenju in proti protestantizmu. Kot opažamo najnovejše čase, torej tudi proti vsemu, kar se je v naročju same cerkve začelo prijemati modernizma; od modernističnih katoličanov, hrepenišč po zboljanju cerkve, je namreč do protestantizma samo še en korak.

Klerikalizem nima nič skupnega z verstvom in njegovimi elementi. Klerikalizem je politična agitacija, ki verstvo le zlorablja. Kdor se bori proti klerikalizmu, ta ravno odkriva klerikalno hinavstvo, ki z verstvom dela politične kupčije. Enkrat smo že pisali, da je Rim sedež velikega kupčijskega trasta, ki človestvu prodaja lé verske simbole. Verstvo, ki je prinašalo človeškim dušam tolažbo, je ustvarilo gotovo odznake, obrede, formule. Klerikalizem kupčuje s temi odznaki, obredi, formulami, pod katerimi se svoj čas skrivala verska resničnost, pod katerimi se pa danes ne skriva ničesar več. Toda nezavedno ljudstvo, vernosti davno prazno, kupuje simbole, mi-

sleč, da najde pod njimi tolažbo svojih duš, kakršno so imeli njegovi predniki.

Na tej zmoti gradi klerikalizem. Katoliški škofje, manjši hierarhi in velik del navadne duhovščine dela s temi simboli tak brezobrazen lumbug, ter napada pod krinko vere občanske svobode, človeški razum in celo družabno ureditev tako zelo, da so mnogi ljudje popolnoma mirno prekrizali roke, čes:

"Ni mogoče, da bi cerkev ne naredila bankerota, saj ta neresničnost in laž naravnost bode v oči. Ni mogoče, da bi cerkev ne izgubila igre, čeprav postavi proti knjigi knjigo, proti listu list, proti društvu društvo, proti združbi združgo. Ona mora igro izgubiti, ker so — kot vsi vemo — klerikalne knjige neumne, časopisi surovi in lažnjivi, društva dolgočasna in zadržge nevarne, kot sploh vse, kar se stavi na klerikalnih temeljih, sloni na korupciji, spletkah in očividnih tendencah."

Kakšna zmeta: bankerota ne dočakajo.

Drugi se je polastila resignacija, da celo nekaka obupanost. Pravijo si:

"Kako je to mogoče, da je pretkelno od syllaba, nezmotljivosti itd. toliko desetletij, da so pretkelno desetletja, kar sta vedno in sploh človeški duh tako napredovala na polju naravnih ved in izumov v zdravilstvu in tehniki, kar se je pravosedeje popolnilo, a vendar zmaga duha nad temo ne prihaja? Pri nas se n. pr. množe klerikalni listi, knjige, društva in zadržge. Česa se ni pričakovalo vse od pade Svetovlaclavske posojilnice! A vendar ne vidimo nikakih znamenj, da bi se moč cerkve bližala koncu. Ona je preživela sv. Franciška Asiškega, preživela reformacijo, francosko revolucijo in padeč posvetne papeževce oblasti. Ona — pravijo kot Macaulay — je videla začetek nasprotnih držav in vlad, videla sestanek republik in neodvisne znanosti in mogoče ji je sojeno, da doživi tudi konec današnje kulture."

Motijo se, ne doživijo bankerota. Moč in oblast cerkve se dá enostavno pojasniti: Cerkev je nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva v tem, da o Bogu ne vemo prav nič več, kot so vedeli narodi, dokler so bili pastirji. Cerkev namreč to nedotakljivo izpolnuje s svojimi nauki, ki tolažijo nezavedna človeška srca. In proti tej tolažbi duš in sre, čeprav le navideznej, naš tisek, znanost, elektrika, Kopernikova astronomija, ladje, parlament, avtomobil in zrakolet niso vse nepremagljiva

Jugoslavanska Katol. Jednota.

Iskustvena dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

URADNIKI:

Preddnik: IVAN A. GERM, Box 57, Braddock, Pa.
Podprednik: IVAN PRIMOŽIČ, Evelet, Minn., Box 641.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZIČ, Ely, Minn., Box 424.
Fomotal tajnik: MIHAEL MRAVINEK, Omaha Neb., 1224 So. 15th St.
Bogojnik: IVAN GOUZE, Ely, Minn., Box 106.
Kaznjik: FRANK MEDOSH, So. Chicago, Ill., 9423 Ewing Ave.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, Joliet, Ill., 900 No. Chicago St.

NADZORNICI:

ALOIS KOSTELIC, Salda, Colo., Box 582.
MIHAEL KLOBUCHAR, Calumet, Mich., 115 - 7th St.
PETER S. HAR, Kansas City, Kans., 422 No. 4th St.

POROTNI ODSOR:

IVAN KERZIŠNIK, Burdne, Pa., Box 122.
FRANK GOUZE, Chisholm, Minn., Box 715.
MARTIN KOČEVAR, Pueblo, Colo., 1219 Ellor Ave.

Jednotno glasilo je "GLAS NARODA", New York City, New York.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse denarne pošiljave pa na glavnega blaginika Jednote.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Smrt v Savi. V nedeljo, dne 27. avgusta je kapucinski sluga Franc Kostanjšek v Krškem pri kopanju v Savi utonil.

Nov planinski dom začenja zidati kranjskogorska podružnica "Slovenskega planinskega društva" v sporazumu z osred. odborom poleg vrha sedla, ki loči Kranjsko goro od Trente.

Nenadne smrti je umrla obče-priljubljena gospa Marija Logonder iz Binklja pri Stari Loki. V kleti se je vnel poln sod spirita, revica je hitela gasiti, a ogenj se je oprjel njene obleke, ki je vsa na nji zgorela. Zadobila je stranske opekline po vsem telesu ter čez šest ur po groznih mukah izdihnila svojo dušo. N. v. m. p.!

Z vlaka je skočil 28. avgusta dinar Martina Božič, doma iz Broda pri Novem mestu. Mož ima padavico in je slaboumen; zato so ga hoteli poslati v blaznico in mu dali za spremstvo kandijskega policaja Petriča. Med vožnjo od St. Vida proti Zatičini je pa Božič skočil z vlaka. Zlomil si je obe nogi, roko si je pa zvil. Nato so ga mesto v blaznico peljali nazaj v kandijsko bolnišnico.

Vlak se je utrgal. Ko je peljal 26. avgusta tovorni vlak št. 846 iz Brezovice proti Ljubljani, je stal distančni signal na "stoj!", a se je obrnil na "prosto!", predno se je vlak ustavil, tako, da je isti vozil dalje. Tedaj pa je opazil čuvaj čuvajnice št. 642, da se je vlak utrgal in da je utrgani del obstal. Ker njegovih signalov ni noben sprevednikov opazil, telefoniral je čuvaju na Marije Terezijske cesti, da je vlak ustavil. Vlak je nato previdno vozil nazaj, da so mu pripeli utrgani del.

Sejmarjeva nesreča. Dne 24. avgusta se je peljal Vinko Arh s parom konj iz šentjernejskega sejmarjeva doma v Leskovec. Zadaj pri vozu je imel privezanega še enega konja. Pri Dolnji Prekopci se konja splašala ter prevrtna voz z Arhom vred. Voz in moza sta vlekla precej daleč. Arh je dobil tako težke poškodbe da so ga drugi sejmarji prepeljali domov nezavestnega. Prvo pomoč mu je dal še isto noč dr. Trene. Drugi dan je dospel iz Ljubljane še dr. Slajmer, ker so poškodbe zelo komplicirane.

ŠTAJERSKO.

Petelin ubil otroka. Iz Gradača poročajo, da je 17 mesecev star ga otroka zakonskih Praegartner domači petelin tako močno kavsnil po glavi, da je otrok kmalu vsled poškodbe umrl.

Nesreča na železnici. V bolnici v Slovenjem Gradu je umrl železniški delavec Tomaž Dornier iz Skal. Pri premikanju s premo-gom naloženih vagonov na postaji Skale pri Velenju je padel pod kolesa vagona. Ponesrečenec je neznožen in star 28 let.

Maribor. Sin lončarskega mojstra, Janez Heričko, se je dne 26. avgusta igral z revolverjem, ki se je sprožil in zadel mizarskega pomočnika Mesariča v prsi. Težko ranjenega so prepeljali Mesariča v bolnišnico.

Stosedemnajstletnega veteranca iščejo. Na Štajerskem živi baje 117letni človek, Steinaecker po imenu, ki se je udeležil Napoleo-novega pohoda v Rusijo in ki je bil baje ob stoimpetletnici svojega rojstva predstavljen cesarju kot najstarejši človek v Avstriji. Živinska kuga. Iz Rogatec po-

ročajo: V Ceroveu je bil 27. avgusta živinski semelj. Kmet Franc Karlin, ki je brez dvoma prišel v stik s kako obolelo živino, je umrl na posledicah zastrupljenja krvi. Proti občinskemu predstojniku je uvedena sodna preiskava, ker je prikrivalo živinsko kugo in celo dovolilo semenja.

Slovenska Bistrica. Ogenj je upepelil dne 24. avgusta vsa gospodarska poslopja gostilničarja Kumerja v Slovenski Bistrici. Zgorelo je tudi nekaj glav goveje živine in svinj. Goreti je začelo okoli 11. ure dopoldne v smetišču. Hrup je bil tem večji, ker je bil v Bistrici ravno sejm in ker se je bilo bati, da se radi hudega vetra ogenj hitro razširi.

Očim zaklal pastorka. V Trbovljah se je v nedeljo, dne 16. julija t. l. primeril uboj, o katerem smo takrat imeli sledeče poročilo: "Med posestnike Uršulo Brodnik in njenim sinom iz prvega zakona Viktorjem Knezom je bil že dobri dve leti prepri, ker je mati izročila svoje premoženje drugemu svojemu možu Brodniku in pri tem prezrla sina. V nedeljo popoldne, dne 16. julija, ko je prišel Viktor Knez v gostilno staršev, sta se pa zopet začela sporekati. V tem pa je prihitel Uršin mož Jože Brodnik iz druge sobe s kosirjem v roki in udaril svojega pastorka s tako silo po glavi, da se je Knez takoj mrtev zgrudil..." Zalostna afera je dobila zaključek pred celjskim okrožnim sodiščem, ki je Jožefa Brodnika obsodilo na štiri mesece strogega zapora.

KOROŠKO.

Požar. 29. avgusta je zgorelo nad Vrbo iz treh hiš obstoječe naselje. Posrečilo se je rešiti živali. Vzrok požara je bil, ker so se vnele saje v eni teh hiš.

Čez skalo padel. Od 19. avgusta že so pogrešali 62letnega pastirja Ivana Rasingerja, ki so ga te dni šele našli na planini Muhnik v Karavankah. Padel je kakih 200 metrov globoko in se ubil.

Vlom. V St. Rupertu pri Celovcu je vlomil nedavno neznan tat v stanovanje zasebnice Ane Karpf na Glavni cesti št. 14. Tat je moral očitno stanovanje dobro poznati, ker je ukradel iz skatle, ki je bila skrita med perilom, 150 K v gotovini.

Smrtna nezgoda. Na žagi Augusta Scarpa v Spodnji Beli zaposleni žagar Josip Vernutti je hotel potegniti z nekim drogom jermen čez gonilno kolo, ko je bilo ravno v polnem teku. Kolo mu je izbilo drog iz rok in mu ga zasadilo v trebuh s tako silo, da je bil v par minutah mrtev.

Voz ukradel. Neki postrešček v Celovcu je pustil svoj ročni vozček pred hišo, kamor je moral nesti kovček. Ko je prišel nazaj na cesto, voza že ni bilo nikjer. Naznanil je tatvino takoj stražniku in oba sta se spravila iskat tatu ter ga dobila, ko ga je ravno hotel prodati nekemu možu za 4 kroune. Tatu, ki je bil že večkrat kaznovan, so oddali sodišču.

Oficirska - sirovost. Iz Podgora v Rožu pisajo: Dne 25. avgusta so marširali vojaki 17. pešpolka iz Celovca skozi Podgoro čez Ljubljano. Med potjo so imeli, kakor običajno, težke vaje in je eden 7. stotnije onemogel. Že zvečer se je javil pri svojem stotniku, da je bolan. Ta mu objubi, da ga pošlje k polkovnemu raportu. Drugi dan se je siromak zopet javil, nakar ga je začel omenjeni stot-

nik nedostojno zmerjati ter neusmiljeno svatiti in pretepati; nazadnje pa je potegnil sabljo in ga udaril po obrazu, da se je takoj pokazala rana. Navzoči delavci iz pivovarne so se zgražali nad brezprimerno sirovostjo.

PRIMORSKO.

Nezgoda. 50-letni gostilničar Andrej Obersnel se je peljal z vozom v Herpelje. Naenkrat so se splašili konji in po kratkem dirjanju so prevrnili voz. Obersnel je padel v velikem loku z voza in si zlomil levo ramo. Prepeljali so ga v mestno bolnišnico.

Težka nezgoda pri delu. 24letni tesar v ladjedelnici v Tržiču Roman Lonzar, stanujoč v Trstu v ulici Dante Alighieri št. 22 je padel tako nesrečno z odra, da si je zlomil črepinjo. Ponesrečenec se bori s smrtjo in leži v mestni bolnišnici.

Da se je pregrešil proti cerkvi, take in enake misli rojijo po glavi nekemu 29letnemu Andreju Pintarju iz Števerjana pri Gorici. Reče si je gual to tako k sreči, da je šel v Gorico na policijski urad na glavarstvu ter se tam javil, da dobi zasluženo kazni. Pri policiji so seveda hitro spoznali, da imajo opraviti z umobolnim revežem. Prišla je mati in odpeljala svojo ga nesrečnega sina domav.

Tatvina na pošti v Krminu. Neznani tatovi so udrli v poštni urad v Krminu ter so odnesli iz priložne blaginje znesek 6500 K. Navadno je ta denar spravljen v veliki blaginji, takrat pa je bil puščen v mali priložni blaginji. Zdi se, da so bili tatovi dobro podučeni, kje je denar, kajti velike blaginje se niti lotili niso. Odprli so tudi nekaj priporočenih pisem in pošiljatev, ali ker niso dobili v njih ničesar, kar bi jim prijalo, so pustili vse v miru. Nekoga so aretirali v Krminu, pa najbrže ne bo pravi.

HRVAŠKO.

Nova palača v Zagrebu. Društvo "Dobrotvor" v Zagrebu sezida krasen društveni dom v Mi-hanovičevi ulici.

Grozovit roparski umor. V Veliki Gorici na Hrvaškem so pred kratkim dobili kmetje denar iz prodaje občinskega gozda. Kmet Stefan Cvetković iz bližnje vasi Cvetkovičbrdo se je s tem denarjem podal na pašo ter se ni več vrnil domov. Drugo jutro ga je šla žena iskat ter našla živino raztreseno, a njega nikjer. Končno je opazila na poljski stezi zakrite krvave sledi, ki so vodile na bližnjo njivo s turšico. Po dolgem iskanju je našla žena strašno razsarjeno truplo svojega moža. Zverine so mu odrezale jezik, iztaknile oči itd. Strašnega zločina so bili osumljeni kmet Jure Cvetković in njegova dva sina ter so vse tri zaprli.

RAZNOTEROSTI.

Bulgarsko posojilo. Bulgarija namerava najeti na Francoskem 300,000,000 frankov za zgradbo cest in železnic.

Krvnik vpokojen.

Wetherfield, Conn., 14. sept. — George Balsden, ki je bil 40 let krvnik v državi Connecticut, bo s 1. novembrom t. l. vpokojen. Država mu je za njegovo dolgoletno in zvesto službovanje dovolila pokojnino.

Zdravnik ustrelil ženo in sebe. Lawrence, Kans., 14. sept. Dr. C. C. Payne v Endori, Kans., je danes oddal več streliv na svojo ženo in svojo taščo, na kar je usmrtil sebe. Ženi sta bili nevarno ranjeni, ali zdravniki upajo, da jih bodo ohranili pri življenju.

POZOR, BRIVCI!

Na prodaj je lepo urejena BRIVNICA v sredini slovenske naselbine. Proda se prav za nizko ceno in je najboljša prilika za enega Slovenca ali Hrvatca. Prodaj jo zato, ker sem Oger in ne razumem slovenski in hrvatski jezik. Za podrobnosti vprašajte pri: G. Lampert, 2823 Globe Ave., So. Lorain, O. (13-15-9)

Nemčija na razpotju. Ultimatum Francije.

Francija zahteva absolutno politično svobodo za svoje ravnanje v Maroku.

JAVNO MNENJE V NEMČIJI.

Francoski bankirji odpovedujejo kredit nemškim bankam.

Paris, 14. sept. — Nota, ki jo je Francoska vlada večeraj poslala Nemčiji, je njena zadnja beseda. Francija zahteva za svoje ravnanje v Maroku popolno politično svobodo in vrh tega absolutno gospodarsko ravnopravnost vseh narodov.

List "Temps", ki ima zveze s francoskim zunanjim ministrom pravi, da more Francija šele potem odstopiti Nemčiji kos francoske Kongo države, ko bo imela garancijo za prosto politično gibanje v Maroku. Nemčija se mora zdaj odločiti za sprejetje francoskih predlogov ali za vojno.

Francosko časopisje izziva Nemčijo.

Berlin, 14. sept. Pariško časopisje piše nasproti Nemčiji zelo izvajajoče. Vsi listi naglašajo, da se Francija ne bo dala po Nemčiji preplašiti. Berlinsko časopisje je zdaj postalo mirnejše in piše dostojnejše, v čemer vidijo nekateri znake resnosti položaja.

Francoski bankirji se vedno odpovedujejo nemškimi denarnim zavodom kredit in zahtevajo depozite nazaj. V poučenih krogih se trdi, da se je to zgodilo na zahtevanje francoske vlade.

Vznemirljive vesti.

Paris, 14. sept. — Danes je bila razširjena vest, da je pri Lunevil-

le 25 nemških ulancev prekoračili francosko mejo. Notranje ministrstvo je takoj odredilo preiskavo in pozneje vest demontiralo.

Socialisti in maroško vprašanje.

Jena, 14. sept. — Na socialističnem strankinem shodu je državni poslanec Bebel zavrnil vest, da hočejo socialisti v slučaju vojne s Francijo, uprizoriti generalni štrajk. Rekel je, da bi bila taka taktika nezmiselnost in nasprotujoča metodam nemških socialistov. Socialisti bodo podpirali pametno kolonialno politiko in zahtevali, da živa Nemčija enakopravnost v trgovskem in industrialnem oziru v Maroku. Nadalje pravi Bebel, da bi bilo kriminalno in frivojno, pričeti vojno zaradi Maroka.

AVSTRIJSKI ČASTNIKI ZAVRATNO UMORJENI.

Strela na vežbališču.

Dunaj, 14. sept. — Nepopisno senzacijo je napravilo brzovajno poročilo iz Prage, da so bili na vežbališču v Neubenateku trije častniki zavratno umorjeni. En stotnik in dva častnika 103 češkega pešpolka sta bila ustreljena v hrbet. Vojaško sodišče je takoj odredilo strogo preiskavo.

Zgodnji mraz je napravil mnogo škode.

Temperatura je zadnje dni v novoangelskih državah zelo padla. Nastal je mraz, ki je napravil na polju mnogo škode. Na tobačnih nasadih v Connecticutu je nad \$250,000 škode. Tudi v New Yorku in v New Jersey imajo mnogo škode v vrtovih. Mraz se je pojavil za cel mesec prezgodaj. Druga leta je prišel šele okoli sredi meseca oktobra, letos pa se je oglašil že septembra.

KRETANJE PARNIKOV KEJAD ODPLUJEJO IZ NEW YORKA

PARNIK	ODPLUJE	V
Washington	sept. 16	Bremen
Majestic	16	Southampton
Kronland	16	Antwerpen
New York	16	Southampton
Kyland	19	Rotterdam
Kronp. Cecilia	19	Bremen
Blaeher	19	Hamburg
Oceanic	20	Trst - Fiume
La Lorraine	21	Havre
Baltic	21	Liverpool
Cincinnati	23	Hamburg
Oceanic	23	Southampton
St. Paul	23	Southampton
Finland	23	Antwerpen
Potsdam	26	Rotterdam
K. Wilh. d. Gr.	27	Bremen
Alice	28	Trst - Fiume
Celtic	28	Liverpool
Gros Kurferst	28	Havre
La Provence	28	Havre

Glode cene za parobrodne listke in vsa druga pojasnila obrnite se na:

FRANK SAKSER

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Kje je moj prijatelj J. PETRIČ? Doma je iz Novega mesta na Dolenskem. Po šestih letih njegovega bivanja v Zjedini-nih državah bi rad zvedel za njegov naslov. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, kje se nahaja, da mi javi, za kar mu bom zelo hvaležen. — B. Novak, 1711 Carson St., Pittsburgh, Pa. (14-18-9)

NAZANILLO.

Rojakom Slovincem v West Allis, Wis., in okolici naznanjamo, da je za tamošnjo okolico naš zastopnik

FRANK SKOK, 420 52nd Ave., West Allis, Wis., kateri je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati za to pravoveljavna potrdila. Upravištvo Glasa Naroda.

NAZANILLO.

Vsem društvenikom društva sv. Barbare štev. 3 v Moon Run, Pa., s sedežem v Forest City, Pa., naznanjam, da so za uradnike izvoljeni za leto 1912 sledeči sobratje: Predsednikom Viktor Butja, podpredsednikom Fran Strmljan, I. tajnikom Fran Močnik, II. tajnikom Alojzij Šuc, blaginikom Valentin Kralj; pregledovalci knjig: Simon Strmljan, Anton Rozina in Ivan Lustrik; vratar Matija Maček; pregledovalci otrok za III. razred: Peter Razpotnik, Ivan Goršin in Fran Jeram; zastavonoše: Fran Škrabee, Fran Petkovšek in Fran Nagode; voditelj Stefan Arh; bolniški nadzornik Fran Maček.

Vsa pisma in društveni prispevki naj se pošiljajo na I. tajnika: Frank Močnik, P. O. Box 133, Moon Run, Pa. Bratski pozdrav vsem članom in članicam. Jakob Ambrožič, bivši tajnik.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdeljem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zane sljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 16 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravke vzamem kranjske kakor vse druge harmonike te računam po delu kakoršno kdo tahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,

1017 E. 62nd Str., Cleveland O

Grozdje in vino.

GROZDJE PO CELE KARE ALI TONE. VINO NA GALONE ALI CELE SODE. TROPINJEVEC NA GALONE ALI CELE SODE. PIŠITE PO CENE!

A. W. Emerich,

COLLINWOOD, OHIO.

NAZANILLO.

Rojakom Slovincem in Hrvatom kateri potujejo čez Duluth, Minn., priporočamo našega zastopnika g. JOSIP SCHARABON-a, 415 W. Michigan St., Duluth, Minn., kateri ima svoj

SALOON

prav blizu kolodvora. Vsak rojak je pri njemu najbolj postržen. Zastopa naš vseh poslih. Toraj pazite, da se ne vsedete na lim laskavim besedam ničrednežev, katerih Dunthub ne manjka

POZOR; SLOVENCI, kateri želite kedaj svoje domovanje!

Naznanjam, da sem kupil 800 akrov zemlje od ljudi, kateri jo ne razdele, in jaz jo prodam po 40 in več akrov skupaj pod naj-lajžimi plačilnimi pogoji.

Zemlja je ravna, deloma posekano a na kraju gozd, da plača vse skupaj. Okrog lepo polje na enaki zemlji. Kedorkoli je videl lepše v Ameriki, koruzo, fi-žol, pavolo itd., dobi 80 akrov za-stonj.

Ker jaz nisem špekulant, tem-več trgovec, sem zadovoljen z najmanjim dobičkom, ter dam zemljo po \$18.50 akri, torej ce-neje, kakor vsak drugi lastnik v tem kraju. Zemlja se drži velike slovenske naselbine Neelleyville, Mo., 2 1/2-3 1/2 milje od postaje ali mesta. Od tega kosa ne kupi nobeden špekulant niti akra, isto nobeden drugi narod, ker le Slovincem je na prodaj. Slovinci imajo zraven 3500 akrov in je že mnogo naseljenih. Ves svet leži ob glavnih deželnih cestah. Vsakdo si ga lahko izbere, kjer hoče. Prodaj ga nigrom takoj lahko po \$20 akre, toda tega ne stori-m, ker je izključno le Slovincem na prodaj. Ker bode v teku enega meseca vse prodano, opozorim vsakega, katerega veseli ta kraj, da ne zamudi priti si ogledati najboljšo priliko bodočnosti.

Vsako, kateri ne dobi, kakor oglašeno, dobi vožnje stroške povrnjene. Posebni vlaki po znani-ceni vozijo iz severa in vzhoda vsaki prvi in tretji torek v me-secu.

Frank Gram,

(v d) Naylor, Mo.

NAZANILLO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim rojakom cele okolice naznanjam, da letos bodem kupil nad 20 ton grozdja, črnega in belega.

Kakor je slišati, bode letos grozdje poceni, in to skoraj polovica ceneje od lanskega leta. Namenil sem se odpotovati prihodnji teden v vinograde, in to radi tega, da dobim dobro grozdje.

Kdor rojakov želi kupiti groz-dje v nabavo domačega vina, naj mi naznani, koliko ga hoče imeti, vsaj v tednu dni pisмено, telefo-nično ali pa osebuo. Cena, kakor povedano, je zelo nizka.

Ivan Pakj, L. Box 328, Conemaugh, Pa. (14-15-9) City Phone 4167 L.

POZOR!

Ljubezen 102 zv. \$5.00. Ciganska sirota 100 zv. \$5.00. Strah na Sokolovem 100 zv. \$5.00.

Grofica beračica \$4.00. Beračeve skrivnosti \$6.00. Tisoč in ena noč \$6.00.

To so izvanredno nizke cene; poštnina uračunjena. Naročila z denarjem pošljite na:

GLAS NARODA, 82 Cortlandt St., New York City.

VAŽNO ZA VSAKEGA SLOVENCA!

Vsak potnik, kateri potuje skozi New York bodisi v stari kraj ali pa iz starega kraja naj obišče

PREVI SLOVENSKO-HRVATSKI HOTEL

AUGUST BACH,

145 Washington St., New York Corner Cedar St.

Na razpolago so vedno čiste sobe in dobra domača hrana po nizkih cenah.

NARAVNA KALIFORNIJSKA VINA NA PRODAJ.

Dobre trno vino po 50 do 60 ct. galon s posodo vred. Dobre belo vino od 50 do 70 ct. galon s posodo vred. Izvrstna trepatka od \$2.50 do \$3 galon s posodo vred.

Manj nego 10 galon naj nihče ne naroča, ker manje količine se morem razpošiljati. Zjedno z naročilom naj gg. naročniki dopolnijo denar, oziroma Money Order Spoštovanjem

Nik Radovich, 674 Vermont St., San Francisco, Cal

Podružnice

- Split, Celovec, Trst, -

- Sarajevo in Gorica. -

- Delniška glavnica

- K. 5,000,000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na te-koči račun ter je obrestuje po čistih 4 1/2%

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Naš dopisnik za Zjedinjene države je tvrdka

FRANK SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Podružnice

- Split, Celovec, Trst, -

- Sarajevo in Gorica, -

- Rezervni fond

- K. 500,000.

SLOVAN. DELAVSKA PODPORNNA ZVEZA
 (Vstanovljena dne 16. avgusta 1908.)
 Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penna.
 s sedežem v Conemaugh, Pa.

GLAVNI URADNIKI:
 Predsednik: MIHAEL ROVANSEK, R. F. D. No. 1, Conemaugh, Pa.
 Podpredsednik: GEORGE KOS, 524 Broad St., Johnstown, Pa.
 Glavni tajnik in blaginjak: IVAN PAJEK, L. Box 228, Conemaugh, Pa.
 Pomočni tajnik: JOSEF SVOBODA, R. F. D. 1, Box 123, Conemaugh, Pa.
 Pomočni blaginjak: IVAN BREZOVCEK, P. O. Box 6, Conemaugh, Pa.

NADZORNIKI:
 JAKOB KOČIAR, predsednik nadzorne odbora, Box 508, Conemaugh, Pa.
 FRANK PERKO, nadzornik, L. Box 101, Conemaugh, Pa.
 ANTON STRAZISAR, nadzornik, Box 511, Conemaugh, Pa.

POROTNIKI:
 ALOJZIJ BAVDEK, predsednik porotnega odbora, Box 1, Dunlo, Pa.
 MIHAEL KRIVEC, porotnik, Box 224, Primer, Colo.
 IVAN GLAVIC, porotnik, P. O. Box 223, Conemaugh, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
 S. A. B. BRALLIER, Grove St., Conemaugh, Pa.

Cenjena družba, oziroma njih uradniki, so uljudno prošni, pošiljati denar
 svoj not na blaginjaka in nikogar drugega, vse dopise pa na glavnega tajnika.
 V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri mesečnih poročilih, ali sploh
 kjer koli v poročilih glavnega tajnika kakor pomankljivosti, naj to nemudoma na-
 menijo na urad glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

Društveno glasilo je "GLAS NARODA".

OLD SUREHAND.
 Potni roman. Spisal Karol May. — Poslovenil za "Gl. Naroda"
 B. P. Lakner.

TRETJA KNJIGA.

(Dalje.)

Izrazi za "moj sin" so namreč pri mnogih indijanskih rodovih različni, in naj jih rabi oče ali mati. V predloženem slučaju se rabi šil od očeta, se ce od matere. Apanača je nadaljeval:

"Oba sta mi rekala vedno le omi-ti, in le mati me je imenovala tuintam se ce, pa tudi le takrat, ako je govorila z drugim o meni."

"Čudno, zelo čudno! Sedaj bi rad samo še vedel, če jo imenuje ivo ušing — moja žena — in ona njega ivuete — moj mož."

Zopet je nekaj časa premišljeval ter potem odgovoril:

"Zdi se mi, da sta se klicala tako, ko sem bil še zelo majhen; od tistega časa pa te besede niso več prišle iz njenih ust."

"Torej je rabila tvoja mati od onega časa le imena tibo taka in tibo veta?"

"Da."

"In ti misliš, da so te besede medicinski izrazi?"

"Da."

"Zakaj?"

"Ker je oče vedno rekel, da so medicina. Torej morajo že biti, ker ni nobenega rdečega ali belega moža, ki bi vedel, kaj pomeni beseda tibo. Ali jo razume moj brat Shatterhand?"

Ne, tega tudi jaz nisem vedel. Sicer sem moral misliti na francoska imena thibaut in thibault, toda preveč drzno se mi je zdelo, da bi spravil te, sicer res enako zveneci besedi v zvezo z besedo tibo. Hotel sem mu to povedati, pa nisem prišel do tega, ker sta me prehiteli hkrati dve osebi, ki sta postali pozorni pri menovanju teh imen.

Mnogi se bodo še spominjali, da sem moral obljubiti Apanači v Llano estacado, da ne naznamim skrivnostnih besed nobenemu človeku; svojo objubo sem držal tako zvesto, da sem bil molčeč tudi napram Winnetouu. Zato me je zelo začudilo, ko je posegel v najin pogovor z besedami:

"Tibo taka in tibo vete? Te besede poznam!"

Ni še popolnoma izgovoril, ko je vzkliknil glavar Ozagov:

"Tibo taka in tibo vete poznam! Bila sta v taboru Ozagov in sta nam ukradla mnogo kož in najboljšje konje."

Apanača je bil seveda tako začuden, kakor jaz. Najprej je vprašal Winnetoua:

"Od kdaj pozna glavar Apačev te besede? Ali je bil, ne da bi jaz o tem kaj vedel, v taboru Naini Komančev?"

"Ne, toda lnu čuna, moj oče, je naletel nekdanj na nekega moža in ženo, in ta dva sta se imenovala Tibo taka in Tibo vete. On je bil bledolihnik, ona Indijanka."

"Kje ju je dobil? Kdaj se je to zgodilo?"

"Ob robu Llane. Konji in ona so že bili blizu smrti, in žena je imela majhnega dečka zavitega v rjuho. Moj oče, glavar Apačev, se je zavzel zanje, in jih peljal k najbližnji vodi, da jedo in pijejo, dokler se ne okrepeajo. Potem jih je hotel spraviti do najbližje naselbine bledolihnikov; toda prosili so, naj jim raje pove, kje so Komanči. Jezdil je z njimi dva dni, predno je našel sled Komančev. Ker so bili le-ti njegovi smrtni sovražniki, se je vrnil, toda dal jim je mesa in polno bučo vode, in jim povedal, kako morejo najti Komanče."

"Kdaj se je to zgodilo?"

"Pred dolgim časom, ko sem bil še majhen deček."

"Kaj je še izvedel moj brat o teh dveh osebah in otroku?"

"Da je izgubila žena svojo dušo. Njeni govori so bili zmešani, in kadar smo prišli mimo kakšnega grma, si je odtrgala vejico in si jo ovila okoli glave."

"Druga Winnetouu ni znano?"

"Ne; to je vse, kar mi je povedal moj oče."

Apač je pokazal z roko, da nima nič več povedati, in je potem zapadel v prejšnji molk. Sedaj je povzel Šahko Mato besedo:

"Toda jaz morem še nekaj več povedati; več vem o teh tatovih, kakor more vedeti Winnetou, glavar Apačev!"

Apanača je hotel govoriti naprej; jaz sem mu pa odmignil, češ, da naj molči. Na vsak način je bil mali deček on, in ker so dolžili Ozagi moža in ženo, ki sta veljala za njegove roditelje, tatvine, sem hotel preprečiti razžalitev s tem, da sem poprijel mesto njega za besedo:

"Šahko Mato, glavar Ozagov, naj nam pove, kaj ve o osebah, o katerih sem govoril! Najbrže ne bode nič dobrega."

"Old Shatterhand ima prav; nič dobrega ni," je pokimal. "Ali je mogoče poznal moža, ki se je imenoval Raller, in ki je bil pri bledolihnikih to, kar imenujejo častnik."

"Nobenega častnika s takim imenom ne poznam."

"Potem je tako, kakor sem si mislil: navedel nam je takrat na- pačno ime, in je prišel k nam le v namenu, da nas ogoljufa. Povsodi smo ga potem iskali; jaz sem bil celo v fortih in velikih mestih belev, da povprašam po njem, toda nikjer nisem dobil častnika, ki bi se imenoval Raller."

"Potem sta mogoča le dva slučaja: ali je bil častnik, ki se ni imenoval Raller, ali se je pa imenoval tako, pa ni bil častnik. Kaj je hotel pri vojnikih Ozagov?"

"Prišel je čisto sam k nam; oblečen je bil kakor častnik in je rekel, da je sel velikega, belega očeta v Washingtonu. (Predsednika Združenih držav.) Izvoljen je bil nov beli oče, ki je poslal tega sela k nam z naročilom, da ljubi rdeče može, da hoče mir z njimi, in da hoče boljše skrbeti zanje, kakor prejšnji beli očetje, ki niso pošteno delali z nami. To se je vojnikom Ozagov zelo dopadlo, in sprejeli so ga kot prijatelja in brata; tako so postopali z njim, kakor bi bil njih najve-

jši glavar. Sklenil je z njimi pogodbo; Ozagi naj bi mu dobavljali kožo, za katere jim je obljubil lepo premoženje, smodnika, svinca, nože, tomahavke, narejene obleke in krasna odela ter lepoticje za žene. Dal jim je dva tedna časa, da premislijo pogodbo, in nato je odjezdil. Vrnil se je, predno je pretekel ta rok, in pripeljal seboj nekega belega moža, zelo lepo, mlado skvav, in majhnega dečka. Belec je nosil roko v obezi; bila je ranjena po strelu, vendar se je izkazalo pri preiskanju, da se lepo celi. Mlada žena je bila njegova skvav, in deček njegov sin. Lepo telo žene je bilo prazno, ker je je ostavila duša. Govorila je o Tibo taki, o Tibo veti in si vila vence za na glavo. Tuintam je govorila tudi o Vava Dericku. Vedeli nismo, kaj meni s tem, in tudi belec, katerega skvav je bila, je rekel, da ne more razumeti njenega govorjenja. Sprejeli smo jih, kakor bi bili bratje in sestra Ozagov; nato je Raller zopet odšel."

Šahko Mato je obmolnil; vprašal sem ga:

"Kako razmerje je bilo med belecem? Ali je bilo sklepati iz istega na prijateljstvo ali navadno znanstvo med njima? To je namreč zelo važno."

"Prijateljstva sta bila, dokler sta mislila, da ju nikdo ne opazuje; če sta pa menila, da sta sama, sta se kregala."

"Ali je imel mož rdeče žene kakšno znamenje na svojem telesu?"

"Ne, toda častnik, ki se je imenoval Raller, je imel eno; manjkala sta mu dva zoba."

"Kje?" sem vprašal hitro.

"Zgoraj, na desni in na levi eden."

"Ah! Eters!" sem vzkliknil.

"Uf! To je bil Dan Eters!" se je oglasil tudi inče tako molčeči Winnetou.

"Eters?" je vprašal glavar Ozagov. "Ne verjamem, da bi že kedaj slisal to ime. Ali se je mož tako imenoval?"

"Najprej že ne. Toda bil je, oziroma je, velik hudodelec, ki si je pridelal z mnogo imen. Kako se je pisal drugi, ranjeni belec? Raller je moral vendar imenovati kakšno ime, ko je govoril z njim ali ga poklical."

"Kadar sta si bila dobra, ga je imenoval Lote; če sta pa mislila, da sta sama, in se kregala, mu je rekel večkrat v jezi E-ka-mo-te."

"Ali ni pomati? Ali si je glavar Ozagov oba imena tako dobro zapomnil? Ah se nista izpremenila Med dolgim časom, ki je medtem potekel, v njegovem spominu?"

"Uf!" je vzkliknil. "Šahko Mato si dobro zapomni imena ljudi, kajere sovrži, tako, da jih ne pozabi do svoje smrti."

Nehote sem si podprl glavo. Prišla mi je misel, drzna, in vendar verjetna; obotavljal sem se, jo izgovoriti. Winnetou me je pogledal, se zasmehljaj in rekel:

"Moji bratje naj pogledajo natančno Old Shatterhanda! Ravno tako izgleda, kadar najde važno sled. Poznam ga."

Tega pa res nisem vedel, da sem napravil prav duhovit obraz; nasprotno vem, da izgledam zelo neumno, kadar kaj premišlujem. Tega mišljenja je bil menda tudi Dick Hamerdull, ker je pripomnil:

"Zdi se mi, da je ravno nasprotno resnica: Mr. Shatterhand iz-

(Dalje prihodnjič.)

Kje je FRAN OTONIČAR? Doma je iz Dolenje vasi pri Cirknici. Sedaj mislim, da se nahaja v Clevelandu, O. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegovo naslov, da mi ga naznani, ali pa naj se sam javi. — Matthew Prudič, Box 117, Spruce, W. Va. (14-18-9)

HARMONIKA NA PRODAJ.
 Importirana kranjska harmonika najboljše trvdke, masivnega dela in lahka, s zelo močnim glasom, se proda. V zalogi imam tudi importirane nepške harmonike. Podrobnješa pojasnila daje: John Weiss, 233 Hopkins St., Brooklyn, N. Y.

SLOVENCIM IN SLOVENKAM NAROČAJTE SE NA "GLAS RODA", NAJVEČJI IN NAJCENEJSI SLOVENSKI DNEVNIK.

Prva slovenska družba pod imenom
"The Ohio Brandy Distilling Co."
 6102-6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

se priporoča vsem Slovincem in bratom Hrvatom po širni Ameriki za obila naročila. V zalogi imamo pristni brinjevec, tropinjevec, slivovko, raznih vrst Whakeya in domača vina po zmernih cenah.

Kupujte od domačih ljudi, kjer bodete najboljše postreženi, in ne dajte se podkupiti od tujih. Vam neznanih agentov. Pišite po cenc. Postrežba točna za vsa naročila.

"SVOJI K SVOJIM!"

FRANK SAKSER
 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
 PODRUŽNICA:
 6104 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, O.

Pošilja DENARJE V STARO DOMOVINO brzo in ceno. V Avstro-Ogrski izplačuje denarne pošiljate v k. r. poštna hranilnica na Dunaju.	Izdaja ČEKE ALI DENARNE NAKAZNICE za dobre, solidne banke; za Slovence na pr. na Kreditno banko v Ljubljani. MENJA DENARJE po dnevnem kurzu.	PRODAJA PAROBRODNE IN ŽELEZNIŠKE LISTKE za vsako prekomorsko družbo po izvornih cenah.
---	--	--

Vsak potnik mora paziti, da pride na pravo številko:
82 Cortlandt St., New York.
 Vsa pisma, pošiljate in nakaznice se imajo glasiti na:
FRANK SAKSER.
 Ako želi kak rojak v Združenih državah ali v stari domovini kaj poizvedeti, naj se obrne name ter mu drage volje dam odgovor.

Avstro - Amerikanska črta
 [preje bratje Cosulich]
 Najpripravnejša in najcenejša parobrodna črta za Slovence in Hrvate

Novi parnik na dva vijaka "MARTHA WASHINGTON".

Regulerna vožnja med New Yorkom, Trstom in Reko.

Cene vožnih listov iz New Yorka za III. razred so des:

TRSTA	\$35.00
LJUBLJANE	35.00
REKE	35.00
ZAGREBA	36.20
KARLOVCA	36.20

Za Martha Washington stane \$3.00 več.
 II. RAZRED do
 TRSTA ali REKE: Martha Washington \$65.00, drugi \$60.00.

Phelps Bros. & Co., Gen. Agents, 2 Washington Street, NEW YORK.

POZOR ROJAKI!

Pol dolgim času se mi je poročilo iznajti pravo Alcan. Slikuro in Pomado proti izpadanju in srastu las, kakor tudi ke dosejaj na svetu ni bilo, od katere molkin in ženskim nohti in dolet lale renikno popolnoma srastajo in ne bodo več izpadali, ter se oviseli. Ravno tako molkin v 6. tednih kranji leži popolnoma srastajo. Ko smatate a v rokah nožah in kizifik v 8 dneh popolnoma osuševim, kurja očena bradavica, potne noge in ozeblino se popolnoma odstranijo. Da je to resnica jamčim s \$500. Plašite po cenc. katereca pošiljam zastonj.

JAKOB VAHČIČ, P. O. Box 99, CLEVELAND O.

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE.
 (Francoska parobrodna družba.)
 Direktna črta
 do Havre, Pariza, Švice, Inomosta in Ljubljane.
 Ekspres parniki so:

"LA PROVENCE"	"LA SAVOIE"	"LA LORRAINE"	"LA TOUR AINE"
na dva vliaka	na dva vliaka	na dva vliaka	na dva vliaka

Poštni parniki so:
 "LA BRETAGNE" "LA GASCogne" "CHICAGO" na dva vijaka.
 Glavna agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK, corner Pearl St., Chesbrough Building.

Parniki odplujejo od sedaj naprej vedno ob četrtkih iz pristanišča št. 57 North River in ob sobotah pa iz pristanišča 84 North River, N. Y.

"LA LORRAINE"	21. sept. 1911.	"LA LORRAINE"	12. okt. 1911.
"LA PROVENCE"	28. sept. 1911.	"LA TOUR AINE"	19. okt. 1911.
"LA SAVOIE"	5. okt. 1911.	"LA BRETAGNE"	19. okt. 1911.

POSEBNA PLOVITBA V HAVRE:
 Parnik LA BRETAGNE odpluje s pomola št. 57 dne 16. sept.
 Parnik NIAGARA odpluje s pomola 57 dne 23. sept. ob 3. uri pop.
 Parnik ROCHAMBEAU odpluje s pomola 57 dne 30. sept. ob 3. pop.
 Parnik VIRGINIE odpluje s pomola 84 dne 14. okt. ob 3. uri pop.
 Parniki z zvezdo zaznamovani imajo po dva vliaka.

SLOVENCIM IN SLOVENKAM NAROČAJTE SE NA "GLAS RODA", NAJVEČJI IN NAJCENEJSI SLOVENSKI DNEVNIK.

RED STAR LINE.
 Plovitba med New Yorkom in Antwerpom.
 Redna tedenska zveza potom poštih parnikov z brzoparniki na dva vijaka.

LAPLAND 18,694 ton	KROONLAND 12,185 ton
FINLAND 12,185 ton	VADERLAND 12,018 ton

Kratka in udobna pot za potnike Avstrijo, na Ogrsko, Slovenko, Hrvaško in Galicijo, kajti med Antwerpom in imenovanimi deželami je dvojna direktna lesniška zveza.

Posebno se še skrbi za udobnost potnikov medkrovijs. Tretji razred onostojnih malih kabin za 2, 4, 6 in 8 potnikov.

Za nadaljne informacije, cene in vožne listke obrnite se na naš

RED STAR LINE.

No. 9 Broadway NEW YORK	1306 F th Street, N. W. WASHINGTON, D. C.	206 McDermott Ave. WINNIPEG, MAN.
24 State Street BOSTON, MASS.	219 St. Charles Street NEW ORLEANS, LA.	316 Geary Street SAN FRANCISCO, CAL.
709 2nd Ave. SEATTLE, WASH.	90-96 Dearborn Street CHICAGO, ILL.	121 So. 3rd Street MINNEAPOLIS, MINN.
1319 Walnut Street PHILADELPHIA, PA.	90 Locust Street ST. LOUIS, MO.	31 Hospital Street MONTREAL, QUE.